

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 15P/10/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614201053
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Husárová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2014:7614201053.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves sudkyňou JUDr. Máriou Husárovou v právnej veci mal. O., B.. XX.X.XXXX H. T. H., B.. XX.X.XXXX, X., X. U. O., U. G. XXX/X, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, deti rodičov Q. X., B.. X.X.XXXX, O. X. U. O., U. G. XXX/X, a T. X., B.. X.X.XXXX, X. U. O., U. G. XXX/X, t.č. ÚVV a ÚVTOS Floriánska 18, Košice, o zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti matky a určenie výživného takto

rozhodol:

Súd návrh zamietla.

Žiadne z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 22.1.2014 podala matka na tunajší súd návrh, v ktorom žiadala, aby jej súd zveril mal. detí do osobnej starostlivosti a otca zaviazal výživným. Uviedla, že v manželstve sa po smrti jej otca začali problémy. Manžel sa k nej správať agresívne, pričom násilie sa stupňovalo a útočil aj na deti. Niekoľkokrát požiadala súdnou cestou o platení výživného na deti, avšak neúspešne. Situáciu sa snažila riešiť, čo sa jej však nepodarilo. Manžel ju fyzicky aj psychicky týral, slovne deti napádal. Tieto k otcovi nemajú blízky vzťah. Z toho dôvodu boli opakovane privolávané policajné hliadky a bolo podané trestné oznámenie za týranie. Z dôvodu týrania zo strany manžela, zo spoločnej domácnosti odišla, býva v zariadení charity. Jej príjem predstavuje iba invalidný dôchodok vo výške 184,70 Eur.

Súd predvolal na pojednávanie matku, otca a kolízneho opatrovníka. Otec sa pojednávania nezúčastnil súd preto pojednával v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. v jeho neprítomnosti.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, detí, kolízneho opatrovníka a tiež sa oboznámil s listinnými dôkazmi, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

Uznesením zo dňa 29.1.2014 č.k. 15P 10/2014 - 30 súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Z uznesenia tunajšieho súdu 13P 50/2010, zo dňa 15.2.2011 súd zistil, že konanie o úpravu rodičovských práv a povinností bolo z dôvodu späťvzatia návrhu zo strany matky zastavené.

Z rozsudku tunajšieho súdu 16P 52/2013-22, zo dňa 25.3.2013 súd zistil, že návrh matky na úpravu rodičovských práv a povinností bol zamietnutý vzhľadom k tomu, že rodičia viedli spoločnú domácnosť a obaja sa podieľali na výchove i výžive mal. detí.

Zo správy od OR PZ Odbor poriadkovej polície Spišská Nová Ves, zo dňa 18.11.2013 súd zistil, že trestné oznámenie vo veci podozrenia z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a Tr. zákona na T. X., ktorého sa mal dopustiť vo vzťahu k manželke a deťom, bolo odstúpené Odboru kriminálnej polície Spišská Nová Ves.

Z uznesenia Odboru kriminálnej polície OR PZ Spišská Nová Ves, č. ČVS: ORP-844/OVK-SN-2013, zo dňa 30.12.2013 súd zistil, že T. X. je trestne stíhaný zo skutku prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a ods. 2, písm. a,b Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. a Tr. zákona ako aj § 139 ods. 1, písm. c Tr. zákona, nakoľko zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že sa pod vplyvom alkoholu vyhrážal svojej manželke.

Z potvrdenia J. S. U.. Y., zariadenia núdzového bývania, A. XX, U. B. P. súd zistil, že navrhovateľka je ich klientkou od 16.1.2014.

Zo správy od Úradu práce, soc. vecí a rodiny Sp. Nová Ves, zo dňa 28.1.2014, súd zistil, že matka mal. detí t.č. prebýva v zariadení núdzového bývania v J. S. U.. Y. P. U.. B. P.. Otec s mal. deťmi sa naďalej zdržiavajú na adrese svojho trvalého pobytu. Rodina obýva v rámci rodinného domu celé horné poschodie - samostatnú bytovú jednotku, ktorá pozostáva z troch izieb, kuchyne a soc. zariadenia. Na prízemí prebýva stará matka z matkinej strany, s ktorou však rodičia detí už asi dva roky nekomunikujú. Naopak mal. detí majú so svojou matkou vytvorený pekný vzťah, t.č. u nej už dva mesiace prebývajú. Obaja rodičia sú poberateľmi ČID spolu vo výške 476,- Eur mesačne. donedávna hospodárili spoločne. Otec t.č. obýva hornú časť domu, s deťmi nekomunikuje, nemá vedomosť o tom, kde sa nachádza ich matka. Z čoho sú financované ich potreby. Mal. O. je študentom 2. ročníka Technickej akadémie v U.. B. P., H. žiačkou 9. triedy ZŠ B. T. P. U.. B. P.. Do školy denne dochádzajú. Obaja uviedli, že od mesiaca november 2013 prebývajú u starej matky, nakoľko sa rodičia veľmi často hádali, otec takmer denne požíval alkohol. Keďže stará matka býva v dolnej časti domu, kde v minulosti prebývali, rozhodli sa, že budú bývať u nej. Majú s ňou dobrý vzťah, vedia sa jej zdôveriť. S matkou mávajú dobrý vzťah, ale stáva sa, že sa s ňou dostanú do sporu. U starej matky sú obaja spokojní, peniaze na zabezpečenie potrieb im zabezpečuje matka. Uviedli, že mama dňa 16.1.2014 odišla do charity v U.. B. P. a od vtedy tam prebýva. Boli ju síce navštíviť, o situácii sa rozprávali, ale rozhodli sa, že zatiaľ ostanú u babky. Ak by to bolo nevyhnutné, tak by pravdepodobne H. odišla za matkou, O. by ostal u babky. Sociálnymi pracovníčkami zariadenia bola H. ponúknutá možnosť cez týždeň prebývať u matky, víkendy tráviť u babky, táto sa však definitívne nerozhodla. Obe deti vedia, že medzi rodičmi je dlhodobý narušený vzťah. Zvažujú varianty do budúcnosti. Rozmýšľajú či zostať s babkou, či s matkou. Vylučujú možnosť bývania s otcom. Obe deti boli zo strany ich úradu upovedomené o návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností ako aj návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Obaja však zhodne uviedli, že si prajú, aby sa o týchto otázkach nerozhodovali rýchlo, predbežným opatrením, ale až postupom času po vykonanom dokazovaní. V závere ÚPSVaR Spišská Nová Ves uviedol, že vzhľadom na situáciu v rodine nepokladajú za potrebné, aby bolo vo veci rozhodované predbežným opatrením, pretože nie je splnená zákonná podmienka na jeho nariadenie a to preukázanie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. O obe deti je riadne postarané, ich potreby sú pravidelne zabezpečované, preto doporučili, aby bol spor vyriešený v konaní vo veci samej.

Zo správy Sociálnej poisťovne pobočka Spišská Nová Ves zo dňa 17.7.2014 mal súd preukázané, že Q. X. H. T. X. sa nenachádzajú v registri poisťencov a sporiteľov SDS ako zamestnanec, ako SZČO, ako poberateľ nemocenských dávok, dávok v nezamestnanosti, Q. X. je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 188,80 EUR.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves zo dňa 22.7.2014 mal súd preukázané, že T. X. nepoberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke, štátne sociálne dávky, príspevok na starostlivosť o dieťa, príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa a peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Q. X. je od 1.12.2006 poberateľkou peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie vo výške 36,77 EUR mesačne od 1.7.2010, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 18,39 EUR, v období od 1.4.2004 - 31.3.2014 bola poberateľkou prídavku na dieťa, nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 29.9.2014 č.k.: 5P 31/2014 mal súd preukázané, že súd zveril maloleté deti O. H. H. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, zaviazal matku výživným na mal. O. H. T. H. vo výške minimálneho zákonného výživného, zaviazal otca výživným na mal. O. 70 EUR mesačne a mal. H. 50 EUR mesačne.

Zo správ v spise 5P 31/2014 mal súd preukázané, že otec maloletých detí sa toho času nachádza v Ústave na výkon väzby v Košiciach. Matka maloletých detí počas pobytu v obci sa zaujímal o výchovu svojich detí, avšak starostlivosť ponechávala na svoju matku Q. I.. Od januára 2014, odkedy je v zariadení núdzového bývania, obec nemala vedomosť o záujme matky o maloleté deti. Stará matka zaujíma aktívny postoj k starostlivosti o maloleté deti, ktoré u nej bývali a poskytovala im uspokojovanie základných životných potrieb a citovú oporu. Deti sú na starú matku citovo naviazané. Maloleté deti spoločne so starou matkou žijú na adrese svojho trvalého pobytu. Deti počas pohovoru uviedli, že sú z celej situácie vystresované. Dookola sa opakujú situácie, kedy ich matka slovne atakuje. Matka aj formou sms-správ útočila na strú matku. Deti trvajú na tom, že chcú byť zverené do starostlivosti starej matky. Psychiatrické oddelenie VNŠP Levoča, a.s. vo svojej správe zo dňa 17.09.2014 oznámilo súdu, že matka maloletých detí Q. X., bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení VNŠP Levoča, a.s. v dobe od 27.08.2014 do 10.09.2014. Dôvodom hospitalizácie boli poruchy správania v rámci adaptačnej poruchy. Závažná duševná porucha nebola zistená.

Z výpovede matky mal súd preukázané, že je pravdou, že ju muž týral, a preto odišla z domu, chce sa o deti starať avšak je aj zaťažená pôžičkami avšak nezvláda ich splácať, manžel je vo väzení, poberá starobný dôchodok cca 350 EUR, nemá príjem na zabezpečenie bývania.

Z výpovedí detí mal. O. H. H. mal súd preukázané, že s matkou nemajú dobrý vzťah, uvedomujú si že domácnosť je zaťažovaná pôžičkami, že rodičia spolu nežijú, doma sú konflikty, matka má narušený vzťah s vlastnou matkou a aj s bratom.

Z výpovede starej matky mal súd preukázané, že jej vzťah s dcérou je narušený, deti žijú pri nej a chcú pri nej aj ostať, ona žije sama nakoľko je muž zomrel, matka im na ich výživu neprispieva otec sporadicky, ona je poberateľkou dôchodku 440 EUR.

Z výpovede kolízneho opatrovníka mal súd preukázané, že nepovažuje za potrebné rozhodovať o zverení detí do starostlivosti rodičov nakoľko deti žijú so starou matkou a je o ne postarané a ich potreby sú zabezpečované. Matka toho času nie je schopná sa postarať o deti aj z dôvodu zle finančnej situácie, má zlý zdravotný stav a nie je u nej predpoklad zárobku.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu

k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.).

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods.5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej náhradnej starostlivosti je nedôvodný. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že vzťahy v rodine sú vážne narušené. Okrem narušeného vzťahu medzi otcom a matkou, medzi otcom a deťmi, je narušený vzťah aj medzi deťmi a matkou a medzi matkou a starou matkou. V súčasnosti správanie medzi členmi rodiny vykazuje známky psychickej manipulácie, prejavuje sa nedostatok úcty k druhému a tiež chýba pocit bezpečia a prijatia, ktorý má rodina vytvárať a poskytovať. Existujúci stav je pre ďalší vývoj maloletých detí nevhodný a neprijateľný. Súd mal preukázané, že otec maloletých detí sa nachádza v Ústave na výkon väzby, a teda v súčasnosti nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti. Zároveň súd prihliadol aj na to, že aj pred vzatím otca do väzby ten nebýval s deťmi v spoločnej domácnosti a nezabezpečoval o nich každodennú osobnú starostlivosť, neprejavoval o ne každodenný náležitý záujem, sa správal k svojej rodine nevhodne. Tento narušený rodičovský vzťah k maloletým deťom sa prejavil aj v postoji maloletých detí, ktoré sa jednoznačne vyjadrili, že s otcom a matkou nechcú bývať v jednej domácnosti. U matky pretrvávajúca nevyhovujúca sociálna situácia, nemá vytvorenú svoju domácnosť, v ktorej by sa dlhodobo zdržiavala, je zaťažovaná viacerými pôžičkami. Ako vyplýva z pohovorov realizovaných kolíznym opatrovníkom s maloletými deťmi, ako aj z ich výpovedí pred súdom, obaja sa zhodne vyjadrili, že chcú bývať so starou mamou v jej domácnosti. Vzhľadom na vek maloletých detí a ich rozumovú vyspelosť, ako i životné skúsenosti, ktoré stihli už nadobudnúť, súd považoval ich rozhodnutie a postoj za zrelý a jednoznačný. Deti sa v jej domácnosti cítia bezpečne, dáva deťom stabilitu, jej výchovné pôsobenie je vyrovnané, dlhodobo im poskytuje osobnú každodennú starostlivosť. Obaja rodičia sa už skôr svojím postojom a svojimi rozhodnutiami vzdali každodennej

osobnej starostlivosti o svoje deti, a teda len potvrdil stav, ktorý tu už bol. Súd prihliadajúc na uvedené okolnosti, rešpektujúc záujem maloletých detí rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom im náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; 31) (Zákon o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. 37) (Zákona o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok)